

Östgötaspel

Östergötlands Spelmansförbund
www.ostgotaspel.com

Nummer 3, april 2006
Årgång 6
Ansv utgivare: Jan Andersson

Styrelsens smk: Jan Andersson
jan@ostgotaspel.com

Redaktör: Sven Lönnqvist
redaktor@ostgotaspel.com

Spel- och dans- träff i försom- marfagra Norsholm.

Fredagen den 19 maj från kl 18 och framåt samlas vi till en spel- och dansträff i Norsholm. Vi spelar ute i parken runt "Kapten Billes" kafé och vandrarhem. Vi kan också spela inne i kaféet till glädje för eventuella gäster. Det finns också möjligheter att få sig lite i sin egen mage och stället har fullständiga rättigheter.

Så länge vädret och temperaturen tillåter, håller vi till i parken runt omkring och när kvällskylan sätter in drar vi oss in i Norsholms IF:s fritidstuga. Där tråder vi dansen och spelar efter spellista.

Lite hålltider:

- Samling 18
- Allspel 18.30
- Scenprogram 19 med bl.a. gruppen TJARM
- Dans efter spellista 20

Norsholm ligger mitt emellan allting.

Mitt emellan Norrköping och Linköping efter E4:an vid Göta Kanals inlopp från sjön Roxen och bara 13 slussar från Östersjön.

Norsholm ligger också mitt emellan Finspång och Söderköping där den gamla smalspåriga järnvägen mellan Örebro och Västervik korsade Riksväg 1, fast för ganska länge sedan.

"Kapten Billes" ligger naturskönt alldeles intill Göta kanal. Där stannade på sin tid lastbåtar för omlastning mellan järnväg och båt mm. Idag är det nästan bara turisttrafik.

Från viket håll du än kommer så kör in i centrum av Norsholm. Om du stannar vid bron över Göta kanal och tittar öster ut, så ligger samlingsplatsen 100 meter från bron. "Kapten Billes" går inte att ta miste på.

Om du eventuellt önskar stanna kvar under natten så går det bra att boka rum på vandrarhemmet 011-54 550

Har du några frågor så ring till:

- Spelmansförbundets spelledare Rune Persson 0730-548676
- Jan-Åke Sallermo 070-5915918

Välkomna till en stund av spel- och dansglädje i Norsholm

Östergötlands Spelmansförbund

Östgötaspel via mail!

En stor utgift för föreningen är tryck och distribution av vår medlemstidning. För er som har tillgång till Epost finns alternativet att få den digitalt som PDF-fil.

Det blir billigare för föreningen, och du får tidningen minst en vecka före de som tar den via tryckt blad.

Enkelt: Skicka bara ett Email till redaktor@ostgotaspel.com, så lägger jag upp dig på vår Epost-lista

Sven Lönnqvist, redaktör

Till Salu!

Två nyckelharpor, varav en Erik StenNils-harpa samt en komplett byggsats. Kontakta Rune Persson, 073-054 86 76 för pris och mera information

Du har väl inte glömt...

... att betala medlemsavgift och instrumentförsäkring? Har inbetalningslappen kommit bort är vårt postgirokonto 496 31 09-6.

Medlemsavgiften är

- 185 kr för vuxen
- 135 för pensionärer
- 95 för ungdomar

Instrumentförsäkringen beräknas enligt: Ta värdet på instrumentet, multiplicera med 4,8 och dividera med 1000. Till det tal du fått fram lägger du 50, och du har nu fått fram premien. *Not: Nästa år höjs tillägget till 55 kr!*

Instrumentförsäkringen är giltig från den dag du betalat in premien och ett år framåt. Du får ingen påminnelse om förnyelse av försäkringen, varken från Folksam eller Spelmansförbundet, utan måste själv hålla reda på när det är dags att förnya premien.

Sven Lönnqvist, kassör

Vi gratulerar!

Östergötlands Spelmansförbund vill hjärtligt gratulera följande medlemmar som fyller eller fyllt jämna år i år.

85 år

Carl-Eric Clarin, Norrköping 14/4

80 år

Lars-Erik Johansson, Motala 17/1

Sven Asplund, Linköping 3/2

75 år

Nils Knutsson, Motala 21/1

Olle Naess, Utansjö 17/4

Kalendarium

Folkmusikaktiviteter i Östergötland och angränsande områden

Onsdag 3 maj	Folkmusikcafé kl 19, Hemslojdsgården
Tisdag 6 juni	Spelmansstämma kl 12 på Hembygdsberget, Ringarum. Avslutas med Nationaldagsfrände i kyrkan kl 18. Kontakta Per Rosenqvist, 0121-300 06, slojdarper@telia.com
Lördag 13 maj	Inställt!! Spel- och danskväll i Folkets Hus i Kisa är tyvärr inställt
Söndag 14 maj	Klintetten inbjuder till Musik- och dansföreställning med efterföljande danskväll kl 16-20 i Hembygdsgården, Saltängsgatan 7, Norrköping. Kontakt: Erikssons 011-18 56 86.
Fredag 19 maj	Spel- och danskväll i Norsholm med start kl 18. Kontakta Jan-Åke Sallermo 070-591 59 18 eller Rune Persson på 073-054 86 76
Söndag 18 juni	Hembygdsfest med spelmansstämma i Regna. Programmet startar med hembygds gudstjänst kl 11. Programmet fortsätter i Hembygdsgården med utställning, servering, hantverkare och spelmän. Gästartist Susanne Alfengren. Kontakt: Hans Zetterfeldt, 0151-700 40
Lördag 5 augusti	Spelmansstämma i Tjällmo. Allspel, buskspel samt riksspelmännen Edward Andersson och Elin Skoglund från scenen. Kontakt Gunilla Ström, 0141-603 15
Lördag 19 aug	15-e Krysanderstämman i Ekebyborna gamla prästgård. Spelledare är Lisa Hellsten

Noter - musik- och kultur- historia

Alla som sysslar med musik (och de flesta andra, för den delen) vet vad noter är. För en musiker är det inte alltid nödvändigt att kunna läsa notskrift, många lär sig spela endast med hjälp av sitt gehör, precis som att man kan vara en god talare och samtidigt analfabet. Noternas stora betydelse i att kunna förmedla "hur det låter" via papper över stora avstånd har ju lite mist sin betydelse i dag. Med modern teknik är det naturligtvis enkelt att skicka ett inspelat musikstycke var som helst i världen på några sekunder. Trots det är noter fortfarande ett av de viktigaste verktygen inom musiken.

Den notskrift vi använder i dag är en gammal uppfinning, som kan härledas till Benedictin-munken Guido från Arezzo i Italien som levde från cirka 992 till 1050. Långt före honom fanns det olika bokstavssystem för att notera musik, men Guido uppfann vårt moderna notsystem. Guido hade dock bara fyra linjer och tre mellanrum.

Nästa problem att lösa var förstas att på något sätt få alla att förstå vilken ton som

representerades av t.ex en not på första linjen. Detta löste Guido genom att använda en (på den tiden) mycket välkänd hymn, där varje rad började ett (dur)tonsteg högre än föregående rad. Texten är

Ut queant laxis / Resonare fibris / Mira gestorum / Famuli tuorum / Solve polluti / Labi reatum / Sancte Iohannes. (Helige Johannes, rena våra nedsmutsade läppar, så att dina barn kan rätt besjunga dina stora dåd). Guido använde alltså Ut, Re, Mi, Fa, So, La, Si för de sju tonerna i skalan. Tonerna hade sedan långt före Guido bokstavsnamn (a, b, c, d, e, f, g) och dessa övertogs i sig av Guido. Opedagogiskt nog startade han på c, dvs Ut motsvarade c. (Ännu mer opedagogiskt bytte man senare namn på tonen b i Nordeuropa och kallade den för h!) Under 1600-talet bytte man Ut mot Do, sannolikt för att få det mera sångbart, och nu har vi fått vårt Do-Re-Mi-Fa-So-La-Si.

Den stora förbättringen med införandet av Guidos system var ju förstas att man kunde sjunga "från bladet" (prima vista). Tidigare hade man i stort sett varit hänvisad till att lära sig genom att lyssna på andra sångare. En svaghet med hans system var att det inte fanns något bra sätt att notera varaktigheten hos varje ton, det fick man försöka ta fram via texten.

Alltså fanns redan på 1000-talet ett fungerande notsystem, som förbättrades under de följande århundradena. På 1200-talet kommer systemet med fem linjer och fyra mellanrum. Man lägger till en slags klav, och inför noter med olika utseende för att beteckna tonens varaktighet (helhalv- kvartsnoter osv). Man inför även punkteringar.

På 1300-talet kan notsystemet sägas vara helt utvecklat, och noter från de senaste 700 åren är alltså i princip helt uppbyggda efter samma system

Do-re-mi-systemet finns i dag i två varianter: Det italienska/spanska där Do avser tonen c och tysk/engelska systemet där Do avser skalans grundton för varje durskala. I Skandinavien har systemet aldrig vunnit något större insteg.

Text: Sven Lönnqvist

Skicka gärna in uppgifter på evenemang och aktiviteter som du tror kan intressera Östgotaspels läsare till redaktor@ostgotaspel.com!

Ta även en titt i kalendariet på vår hemsida, www.ostgotaspel.com, så får du de allra senaste uppdateringarna. Har du ett evenemang du vill annonsera om på hemsidan, skicka e-post till bjorn@ostgotaspel.com.